

ZAKON

O UGOVORIMA O PREVOZU U ŽELEZNIČKOM SAOBRAĆAJU

("Sl. list SRJ", br. 26/95 i "Sl. list SCG", br. 1/2003 - Ustavna povelja)

I OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuju se ugovorni i drugi obligacioni odnosi u oblasti prevoza putnika i stvari u železničkom saobraćaju.

Član 2

Odnosi uređeni ovim zakonom mogu se ugovorom, odnosno opštim uslovima prevoza i drukčije urediti, ako odredbama ovog zakona nije drukčije određeno.

Član 3

Tarifom ili ugovorom između prevozioca i putnika, odnosno pošiljaoca ne može se prevozilac, potpuno ili delimično, osloboditi odgovornosti predviđene ovim zakonom, ne može se teret dokazivanja prebaciti sa prevozioca na drugo lice, niti se mogu predvideti ograničenja odgovornosti za prevozioca povoljnija od ograničenja predviđenih ovim zakonom.

Član 4

Tarifa sadrži odredbe o opštim i posebnim uslovima prevoza, kao i podatke potrebne za izračunavanje prevoznine i naknade za sporedne usluge.

Tarifa se mora javno objaviti. Smatra se da je tarifa javno objavljena kada je prevozilac stavi na raspolaganje korisnicima prevoza.

Prevozilac je dužan da tarifu stavi na uvid u svakoj stanici otvorenoj za prevoz putnika i stvari.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, prevozilac može s pojedinim korisnicima svojih usluga ugovoriti i niže cene prevoza ili druge olakšice.

Povećanje prevoznine, naknade za sporedne usluge i druge izmene i dopune tarife kojima se otežavaju uslovi prevoza u železničkom saobraćaju, ne mogu se primenjivati pre isteka roka utvrđenog propisom.

Član 5

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- 1) prevozilac je železničko transportno preduzeće koje, na osnovu ugovora, prevozi putnike i stvari;
- 2) korisnik prevoza je lice koje, na osnovu ugovora s prevoziocem, stiče određena prava i preuzima određene obaveze;
- 3) putnik je lice koje, na osnovu ugovora, ima pravo na prevoz;
- 4) naručilac prevoza je lice koje, u svoje ime, a za račun drugog lica, zaključuje s prevoziocem ugovor o prevozu putnika;
- 5) pošiljalac je lice koje, na osnovu ugovora, predaje stvar na prevoz;
- 6) primalac je lice ovlašćeno da u uputnoj stanici (mestu opredeljenja) iskupi tovarni list i preuzme stvar predatu na prevoz;

7) imalac prava je lice koje, na osnovu ugovora, ima zahtev prema prevoziocu;

8) pošiljka je jedna stvar ili više stvari koje se predaju na prevoz i jednom prevoznom ispravom (tovarni, odnosno ekspresni list, prtljažnica);

9) otpremna stanica je mesto u kome započne ugovoreni prevoz;

10) uputna stanica je mesto završetka ugovorenog prevoza;

11) prtljag su stvari koje putnik ima pravo da ponese sa sobom na osnovu ugovora o prevozu prtljaga, ili opštih uslova o prevozu putnika;

12) ručni prtljag su stvari koje se mogu uneti u putnička kola i smestiti na određeno mesto i koje putnik sam čuva.

II PREVOZ PUTNIKA

1. Ugovor o prevozu putnika

Član 6

Ugovorom o prevozu putnika prevozilac se obavezuje da putnika preveze do određenog mesta, a putnik - da prevoziocu plati cenu vozne karte (u daljem tekstu: prevoznina).

Član 7

Prevozilac je dužan da putnika preveze do uputne stanice ugovorenom vrstom i razredom voza koji su navedeni u objavljenom redu vožnje i pod uslovima u pogledu udobnosti i higijene koji se, prema vrsti voza i dužini putovanja, smatraju potrebnim.

Prevozilac je dužan da putniku obezbedi označeno mesto u određenom vozu ako je to posebno ugovoreno.

Ako je to s naručiocem prevoza ugovoreno, prevozilac je dužan da putnika, pod ugovorenim uslovima, preveze posebnim vozom koji nije predviđen redom vožnje.

Član 8

Prevoznik je dužan da red vožnje objavi na odgovarajući način, a izvod iz reda vožnje da istakne na vidnom mestu u svakoj stanici otvorenoj za prevoz putnika.

Član 9

Putnik je dužan da pre započetog putovanja pribavi voznu kartu, a ako u mestu u kome počinje putovanje nema putničke blagajne - da voznu kartu pribavi u vozu.

Putnik koji ne pribavi voznu kartu u mestu koje ima putničku blagajnu i koji ne može da pokaže važeću voznu kartu u vozu, na zahtev železničkog kontrolnog organa dužan je da plati, pored prevoznine, i dodatak na prevozninu.

Vozna karta je dokaz da je zaključen ugovor o prevozu putnika, ali se postojanje ugovora o prevozu može dokazivati i na drugi način.

Član 10

Ugovor o prevozu se može zaključiti s licem koje je obolelo ili za koje postoji sumnja da je obolelo od neke zarazne bolesti, samo ako su ispunjeni uslovi predviđeni posebnim propisima.

Ako se za vreme prevoza kod putnika pojave znaci neke od zaraznih bolesti predviđenih posebnim propisima, prevoznik je dužan da postupi po tim propisima i da tog putnika preveze do prvog mesta u kome postoji mogućnost da mu se pruži potrebna zdravstvena pomoć.

Član 11

Prevoznik nije dužan da primi na prevoz lice za koje se može opravdano pretpostaviti da će onemogućiti prevoznika u izvršenju njegovih obaveza prema drugim putnicima (pijana lica, lica koja se ponašaju nepristojno ili koja se ne pridržavaju važećih propisa, kao i lica koja bi zbog bolesti ili iz drugih razloga uznemiravala ostale putnike u vozu).

Prevoznik može, bez obaveze vraćanja prevoznine, isključiti iz prevoza putnika koji svojim ponašanjem uznemirava druge putnike ili koji se ne pridržava propisa o javnom redu u vozovima za vreme putovanja.

Član 12

Putnik ima pravo da odustane od ugovora o prevozu pre nego što počne njegovo izvršenje.

Ako putnik odustane od ugovora o prevozu, prevoznik može zadržati najviše 10% od iznosa prevoznine.

Odredbe st. 1. i 2. ovog člana ne mogu se menjati ugovorom o prevozu na štetu putnika.

Član 13

Ako prevoz ne otpočne u vreme koje je određeno redom vožnje ili ugovorom o prevozu, putnik, odnosno naručilac prevoza može odustati od ugovora i zahtevati da mu se vrati prevoznina u punom iznosu.

Član 14

Putnik ima pravo da, pod ugovorenim uslovima, prekida putovanje na usputnim stanicama za vreme važenja vozne karte.

Putnik koji zbog prekida putovanja nije iskoristio voznu kartu ima pravo na povraćaj srazmernog dela prevoznine.

U slučaju iz stava 2. ovog člana, prevoznik može zadržati najviše 10% od dela prevoznine koji je dužan da vrati.

Član 15

Putnik koji zbog zakašnjenja voza izgubi vezu za nastavak putovanja, ili je zbog nedolaska voza ili smetnje u saobraćaju sprečen da produži putovanje (prekid putovanja), ima pravo da:

1) zahteva da ga prevozilac preveze do uputne stanice prvim sledećim vozom ili, ako prvi sledeći voz ne saobraća prema istoj uputnoj stanici, na drugi način, bez naplate veće prevoznine;

2) zahteva da ga prevozilac besplatno vrati sa prtljagom u polaznu stanicu, prvim sledećim vozom koji saobraća prema polaznoj stanici, i da mu vrati prevozninu u punom iznosu;

3) odustane od daljeg putovanja i da od prevozioca zahteva povraćaj prevoznine za neiskorišćeni deo puta u punom iznosu.

2. Odgovornost prevozioca

Član 16

Prevozilac odgovara za štetu nastalu zbog smrti, telesne povrede i oštećenja zdravlja putnika prouzrokovanih udesom ili nezgodom u toku prevoza, odnosno dok se putnik nalazio u vozu ili dok je ulazio u voz ili izlazio iz voza, kao i za štetu nastalu zbog zakašnjenja ili prekida putovanja.

Prevozilac odgovara za štetu koju putniku prouzrokuje lice koje je po njegovom nalogu radilo na izvršenju prevoza.

Član 17

Prevozilac se potpuno ili delimično oslobađa odgovornosti iz člana 16. stav 1. ovog zakona:

1) ako je udes ili nezgoda prouzrokovana okolnostima izvan prevoza koje prevozilac, i pored nastojanja, imajući u vidu osobenosti slučaja, nije mogao da izbegne niti da otkloni njihove posledice;

2) ako je udes ili nezgoda nastala krivicom putnika ili ponašanjem koje nije u skladu sa uobičajenim ponašanjem putnika;

3) ako je udes ili nezgoda nastala krivicom trećeg lica, a prevozilac, i pored nastojanja, imajući u vidu osobenosti slučaja, nije mogao da ga izbegne niti da otkloni njegove posledice.

Član 18

Prevozilac odgovara za štetu nastalu zbog zakašnjenja ili prekida putovanja, osim ako dokaže da do zakašnjenja, odnosno prekida putovanja nije došlo njegovom krivicom.

Član 19

Za štetu odgovaraju solidarno prevozioci koji su učestvovali u prevozu.

Član 20

Za štetu nastalu zbog smrti putnika prevozilac odgovara po putniku do 52.400 nemačkih maraka u dinarskoj protivvrednosti po važećem kursu na dan isplate.

Za štetu nastalu zbog telesne povrede i oštećenja zdravlja putnika prevozilac odgovara do 156.200 nemačkih maraka u dinarskoj protivvrednosti po važećem kursu na dan isplate.

Za štetu nastalu zbog zakašnjenja, odnosno prekida putovanja prevozilac odgovara do iznosa dvostruke prevoznine.

Član 21

Zahtev za naknadu štete nastale zbog smrti, telesne povrede i oštećenja zdravlja putnika podnosi se prevoziocu u roku od šest meseci od dana saznanja za štetu.

Zahtev za naknadu štete nastale zbog zakašnjenja, odnosno prekida putovanja podnosi se prevoziocu u roku od 15 dana od dana kad je putovanje završeno, odnosno kad je trebalo da bude završeno.

III PREVOZ PRTLJAGA

1. Ugovor o prevozu prtljaga

Član 22

Prevozilac je dužan da na zahtev putnika primi na prevoz prtljag i da ga, uz naknadu, preveze vozom kojim putnik putuje ili, uz saglasnost putnika, drugim vozom.

Tarifom se može predvideti da se, pod određenim uslovima, kao prtljag prevezu životinje i automobili sa prikolicom ili bez prikolice.

Tarifom ili redom vožnje može se isključiti, odnosno ograničiti prevoz prtljaga određenim vozovima i određenim vrstama vozova, odnosno prevoz do i od određenih stanica.

Prevozilac je dužan da za primljeni prtljag izda putniku pismenu potvrdu (prtljažnicu).

Ako putnik odustane od putovanja, prevozilac može zadržati najviše 10% od iznosa prevoznine za prtljag.

2. Odgovornost prevozioca

Član 23

Prevozilac odgovara za štetu nastalu zbog potpunog ili delimičnog gubitka ili oštećenja prtljaga od momenta prijema na prevoz do momenta izdavanja, kao i zbog zakašnjenja u isporuci.

Prevozilac se oslobađa odgovornosti iz stava 1. ovog člana ako je gubitak, oštećenje ili zakašnjenje u isporuci prouzrokovano krivicom putnika, manom prtljaga ili okolnostima koje prevozilac nije mogao da izbegne niti da otkloni njihove posledice.

Prevozilac se oslobađa odgovornosti iz stava 1. ovog člana ako je gubitak ili oštećenje prtljaga nastalo zbog:

- 1) nepakovanja ili nedovoljnog pakovanja;
- 2) posebne prirode prtljaga;
- 3) predaje na prevoz predmeta isključenih od prevoza.

Član 24

Za štetu nastalu zbog potpunog ili delimičnog gubitka ili oštećenja prtljaga prevoznik je dužan da plati, i to:

1) ako je visina štete dokazana, naknadu štete u toj visini, ali najviše do 90 nemačkih maraka u dinarskoj protivvrednosti za svaki kilogram bruto mase koji nedostaje, odnosno koji je oštećen, ili po komadu do 1.340 nemačkih maraka u dinarskoj protivvrednosti po važećem kursu na dan isplate;

2) ako visina štete nije dokazana, paušalnu naknadu od 22 nemačke marke u dinarskoj protivvrednosti za svaki kilogram bruto mase koji nedostaje, odnosno koji je oštećen, ili po komadu do 335 nemačkih maraka u dinarskoj protivvrednosti po važećem kursu na dan isplate.

Osim naknade štete iz stava 1. ovog člana, prevoznik je dužan da vrati prevozninu, carinske dažbine i druge iznose plaćene u visini s prevozom izgubljenog prtljaga.

Član 25

Za štetu nastalu zbog zakašnjenja u isporuci prtljaga, prevoznik je dužan da za svaka otpočeta 24 časa, računajući od zahteva za izdavanje, ali najviše za 14 dana, plati, i to:

1) ako je visina štete dokazana, uključujući i oštećenje, naknadu štete u toj visini ali najviše do 0,90 nemačkih maraka u dinarskoj protivvrednosti za svaki kilogram bruto mase prtljaga, izdatog sa zakašnjenjem, ili po komadu izdatom sa zakašnjenjem - do 16 nemačkih maraka u dinarskoj protivvrednosti po važećem kursu na dan isplate;

2) ako visina štete nije dokazana, paušalnu naknadu do 0,16 nemačkih maraka u dinarskoj protivvrednosti za svaki kilogram bruto mase prtljaga, izdatog sa zakašnjenjem, ili po komadu izdatom sa zakašnjenjem - do 3 nemačke marke u dinarskoj protivvrednosti po važećem kursu na dan isplate.

U slučaju potpunog gubitka prtljaga, naknada štete predviđena u stavu 1. ovog člana ne može se platiti pored naknade štete iz člana 24. ovog zakona.

U slučaju delimičnog gubitka prtljaga, naknada štete predviđena u stavu 1. ovog člana plaća se za deo koji nije izgubljen.

Zahtev za naknadu štete iz člana 24. st. 1. i 3. ovog člana podnosi se prevoziocu u roku od 30 dana od dana saznanja za štetu.

3. Ručni prtljag

Član 26

Putnik ima pravo da u odeljak određen za prevoz putnika unese ručni prtljag koji se može smestiti na mesto predviđeno za prtljag.

Ručni prtljag putnik sam čuva.

Za prevoz ručnog prtljaga ne naplaćuje se posebna naknada niti se izdaje prtljažnica.

Putnik je dužan da prevoziocu naknadi štetu nastalu zbog svojstva ili stanja ručnog prtljaga, osim ako su svojstva ili stanja prtljaga bila poznata prevoziocu.

Član 27

Prevozilac odgovara za štetu nastalu zbog potpunog ili delimičnog gubitka ili oštećenja ručnog prtljaga, ako putnik dokaže da je šteta nastala krivicom prevozioca.

Prevozilac odgovara za štetu iz stava 1. ovog člana ako je gubitak ili oštećenje ručnog prtljaga nastalo zbog okolnosti koje su prouzrokovale smrt, telesnu povredu i oštećenje zdravlja putnika.

Prevozilac se oslobađa odgovornosti iz st. 1. i 2. ovog člana u slučajevima iz člana 17. ovog zakona.

Član 28

Naknada štete, po putniku, zbog potpunog ili delimičnog gubitka ili oštećenja ručnog prtljaga ne može biti veća od 1.560 nemačkih maraka u dinarskoj protivvrednosti po važećem kursu na dan isplate.

Zahtev za naknadu štete iz stava 1. ovog člana podnosi se prevoziocu u roku od 30 dana od dana saznanja za štetu.

4. Prevoz automobila

Član 29

Prevozilac može, na zahtev putnika, prema posebnim uslovima predviđenim tarifom, primiti na prevoz automobile sa prikolicom ili bez prikolice.

Prevozilac utvrđuje uslove za prevoz automobila, naročito u pogledu preuzimanja na prevoz, otpravljanja, utovara i prevoza, oblika i sadržine prevozne isprave, uslova za istovar i izdavanje, kao i obaveze vozača prema svom vozilu i njegovom utovaru i istovaru.

Prevozilac može predvideti da putnici ostanu u vozilu za vreme prevoza automobila.

Član 30

Prevozilac odgovara za štetu nastalu zbog gubitka ili potpunog ili delimičnog oštećenja automobila, predmeta smeštenih u automobilu, kao i za štetu nastalu zbog zakašnjenja prilikom utovara ili isporuke automobila primljenog na prevoz.

Ako imalac prava dokaže da je šteta prouzrokovana, prevozilac je dužan da je naknadi i to:

- 1) za gubitak ili potpuno ili delimično oštećenje automobila - iznos do 17.850 nemačkih maraka u dinarskoj protivvrednosti po važećem kursu na dan isplate;
- 2) za gubitak ili oštećenje predmeta ostavljenih u automobilu - iznos do 2.230 nemačkih maraka u dinarskoj protivvrednosti po važećem kursu na dan isplate;
- 3) zakašnjenje prilikom utovara - iznos koji ne može premašiti prevozninu za automobil.

Na odgovornost prevozioca za prevoz automobila, shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o odgovornosti prevozioca za prtljag.

IV PREVOZ STVARI

1. Ugovor o prevozu stvari

Član 31

Ugovorom o prevozu stvari prevozilac se obavezuje da stvar preveze do uputne stanice i da se preda primaocu, a pošiljalac - da prevoziocu isplati utovarenu prevozninu.

Ugovor o prevozu stvari je zaključen kad prevozilac primi na prevoz stvar sa tovarnim listom.

Prijem stvari potvrđuje se stavljanjem datuma i žiga otpravne stanice na tovarni list.

Potvrda prijema stvari na tovarnom listu je dokaz o zaključenom ugovoru o prevozu.

Na duplikatu tovarnog lista koji se predaje pošiljaocu, prevozilac je dužan da naznači dan, a za lako kvarljivu stvar i živu životinju - i čas njihovog prijema na prevoz.

Duplikat tovarnog lista nema važnost tovarnog lista koji prati pošiljku.

Član 32

Prevozilac je dužan da, pod uslovima predviđenim ovim zakonom, primi stvar na direktan prevoz od otpravne do uputne stanice, bez obzira na to koliko prevozilaca učestvuje u prevozu.

Član 33

Prevozilac ne može primiti na prevoz stvar čiji je prevoz zabranjen zakonom.

Stvar za koju je propisano da se može prevoziti samo pod određenim uslovima može se primiti na prevoz ako su ti uslovi ispunjeni.

Član 34

Pošiljalac je odgovoran za štetu prouzrokovanu licima, voznom sredstvu i drugim stvarima dejstvom svojstva stvari koja je predata na prevoz ako prevoziocu ta svojstva nisu bila niti su mu morala biti poznata.

2. Tovarni list

Član 35

Pošiljalac je dužan da za svaku pošiljku preda prevoziocu tovarni list na obrascu prevozioca.

Za stvar koja se prevozi pod posebnim uslovima u vozu za prevoz putnika predaje se poseban tovarni list (ekspresni list).

Član 36

Tovarni list sadrži:

- 1) mesto i datum njegovog sastavljanja i izdavanja;
- 2) naziv uputne stanice, prema imeniku železničkih stanica;
- 3) ime i prezime, odnosno naziv primaoca i njegovu adresu;
- 4) naznačene vrste i mase stvari;
- 5) broj kola, a za kola korisnika prevoza - i taru pošiljaka koje tovari pošiljalac;
- 6) ime i prezime, odnosno naziv pošiljaoca, njegovu adresu i potpis, koji može biti zamenjen svojeručnim potpisom i pečatom;
- 7) žig otpravne stanice;
- 8) prevozne i druge troškove;
- 9) spisak isprava koje se prilažu uz tovarni list.

Tovarni list može da sadrži i rok isporuke i druge podatke u vezi s prevozom.

Član 37

Za svaku pošiljku predaje se poseban tovarni list, osim za stvari za čiji je utovar, zbog njihovih dimenzija, potrebno više kola ili za koje se drukčije ugovori.

Član 38

Pošiljalac je odgovoran za tačnost podataka i izjava koje on unese u tovarni list, kao i za tačnost podataka i izjava koje na njegov zahtev unese prevoznik.

3. Prenosivi tovarni list

Član 39

Pošiljalac i prevoznik mogu sporazumno odrediti da prevoznik izda tovarni list po naredbi ili na donosioca (prenosivi tovarni list).

Na primerku tovarnog lista koji se predaje pošiljaocu mora biti izričito naznačeno da je to prenosivi tovarni list, a na primerku koji prati stvar - da je izdat prenosivi tovarni list.

Prenosivi tovarni list potpisuju prevoznik i pošiljalac ili lica koja oni ovlaste.

Ako je izvršen prepis prenosivog tovarnog lista - na svakom primerku prepisa to mora biti vidljivo označeno i ti prepisi moraju sadržati upozorenje da se na osnovu njih ne može raspolagati sa stvari.

Uslovi ugovora o prevozu i tarifa obavezuju imaoца prenosivog tovarnog lista koji nije pošiljalac samo ako su sadržani u prenosivom tovarnom listu ili se na njih u tovarnom listu izričito poziva.

Član 40

Prenosivi tovarni list po naredbi prenosi se indosamentom, a prenosivi tovarni list na donosioca - predajom.

Na oblik i pravno dejstvo indosamenta shodno se primenjuju propisi o menici, osim odredaba koje se odnose na regres.

Ako u prenosivom tovarnom listu po naredbi nije naznačen primalac stvari, takav tovarni list prenosi se naredbom pošiljaoca.

4. Prevozni troškovi i pouzeće

Član 41

Prevozne troškove (prevoznina, dodatak na prevozninu, naknada za sporedne usluge i sl.) i druge troškove nastale u toku prevoza plaća pošiljalac po tarifi koja se primenjuje na dan zaključenja ugovora o prevozu, ili primalac ako iskupi tovarni list a pošiljalac nije preuzeo na sebe plaćanje troškova.

Primalac je dužan da u tovarni list unese iznose iz stava 1. ovog člana i druge izdatke koji se plaćaju u gotovom.

Član 42

Ugovorom može biti predviđeno pravo pošiljaoca da izdavanje pošiljke primaocu uslovi isplatom određenog novčanog iznosa - pouzeće.

5. Proveravanje i utvrđivanje mase i sadržine pošiljke

Član 43

Prilikom prijema stvari na prevoz, prevozilac ima pravo da proveri da li su podaci o pošiljci upisani u tovarnom listu tačni i da li su ispunjeni posebni uslovi za prevoz te stvari.

Masu i sadržinu pošiljke prevozilac može proveriti u usputnoj stanici samo ako to zahtevaju potrebe saobraćaja, carinski ili drugi propisi.

Član 44

Prevozičac je dužan da, na zahtev pošiljaoca koji je upisan u tovarni list, utvrdi masu i broj komada ako raspolaže spravama za vaganje i ako priroda stvari i saobraćajne prilike to omogućavaju.

Ako se masa ne može utvrditi u otpravnoj stanici, utvrđuje se na prvoj usputnoj stanici koja raspolaže spravama za vaganje i ako priroda stvari i saobraćajne prilike to omogućavaju.

Prevozičac je dužan da utvrđenu masu i broj komada pošiljke upiše u tovarni list i da ga overi.

Član 45

Ako je pošiljku utovario pošiljalac, navodi u tovarnom listu koji se odnose na masu i broj komada služe kao dokaz prema prevoziocu samo kad je prevozičac utvrdio masu i broj komada i to potvrdio u tovarnom listu. Navodi u tovarnom listu mogu se dokazivati i na drugi način.

Ako se utvrdi da stvarni manjak u masi ili broju komada ne odgovara navodima iz tovarnog lista, ti navodi ne mogu da služe kao dokaz protiv prevozioca, naročito ako su kola predata primaocu sa ispravnim originalnim plombama.

Član 46

Za utvrđivanje mase i broja komada pošiljke korisnik prevoza plaća ugovorenu naknadu.

Za netačno imenovanje stvari koje utiču na visinu prevoznine, kao i za razliku u masi preko 2%, prevozičac ima pravo da, pored naplaćene prevoznine, naplati i dvostruki iznos razlike u prevoznini.

Član 47

Ako se usled neispravno, netačno ili nepotpuno upisanih podataka ili izjava u tovarnom listu prevozi pošiljka sa stvarima koje se prevoze pod posebnim uslovima a ti uslovi nisu ispunjeni, ili se krše propisi o bezbednosti saobraćaja, ili se preopterete kola (preteg), prevozičac je dužan da celu pošiljku, odnosno preteg istovari na prvoj stanici na kojoj je to moguće, na trošak i rizik pošiljaoca, i da ga o tome obavesti.

U slučaju iz stava 1. ovog člana prevoziac ima pravo da zahteva trostruki iznos prevoznine za izvršeni prevoz, kao i naknadu štete koja je usled toga nastala.

6. Obavljanje carinskih i drugih radnji

Član 48

Prevoziac može u toku prevoza, za račun korisnika prevoza, da obavlja carinske i druge propisane radnje.

Član 49

Pošiljalac je dužan da tovarnom listu priloži isprave potrebne za izvršenje radnji koje se, na osnovu carinskih i drugih propisa, moraju obaviti pre izdavanja pošiljke primaocu.

Prevoziac nije dužan da ispituje da li su podnesene isprave tačne i dovoljne.

Član 50

Pošiljalac odgovara prevoziocu za štetu nastalu usled nedostatka, netačnosti, odnosno neispravnosti isprava, osim u slučaju krivice prevozioca.

Prevoziac odgovara za štetu nastalu gubitkom ili nepravilnom upotrebom isprava priloženih uz tovarni list, osim ako dokaže da nije kriv za štetu.

Naknada štete u slučaju iz stava 2. ovog člana ne može biti veća od iznosa koji bi prevoziac bio dužan da naknadi da je stvar predata na prevoz izgubljena.

7. Izmena ugovora o prevozu

Član 51

Ako nije izdat prenosivi tovarni list, pošiljalac ima pravo, uz obavezu naknade troškova, da izmeni ugovor o prevozu i da zahteva:

1) da mu se stvar varati u otpravnoj stanici;

- 2) da se prevoz stvari uz put zaustavi;
- 3) da se izdavanje stvari odloži;
- 4) da se stvar izda nekom drugom primaocu;
- 5) da se stvar izda u nekoj drugoj uputnoj stanici;
- 6) da se stvar vrati u otpravnu stanicu;
- 7) da se novčani iznosi, za koje je u tovarnom listu naznačeno da će ih platiti primalac, naplate od njega umesto od primaoca;
- 8) da se stvar naknadno optereti pouzećem, ili da se iznos pouzeća poveća ili smanji, ili da se od pouzeća odustane.

Zahtev za izmenu ugovora o prevozu, kao i potvrda o prijemu zahteva, moraju biti u pismenoj formi.

Član 52

Primalac ima pravo, pod uslovima i na način iz člana 51. ovog zakona, da izmeni ugovor o prevozu ako pošiljalac u tovarnom listu naznači da primalac ima pravo da raspolaže pošiljkom, ili ako mu pošiljalac preda duplikat tovarnog lista.

Član 53

Ako je izdat prenosivi tovarni list, stvarima predatim na prevoz može raspolagati samo ovlašćeni imalac prenosivog tovarnog lista, pod uslovom da ispuni sve obaveze koje proizilaze iz prenosivog tovarnog lista.

Imalac prenosivog tovarnog lista, pod uslovima iz stava 1. ovog člana, ima pravo da izmeni ugovor o prevozu i da zahteva:

- 1) da se prevoz obustavi;

2) da se stvar izda u nekoj drugoj uputnoj stanici;

3) da se stvar vrati u otpravnu stanicu.

Zahtev za izmenu ugovora o prevozu, kao i potvrda o prijemu zahteva, moraju biti u pismenoj formi.

Član 54

Prevoznik može odbiti zahtev za izmenu ugovora o prevozu:

1) ako izmena ugovora nije više moguća u trenutku kad je zahtev prispeo u stanicu koja treba da ga izvrši;

2) ako bi usled izmene ugovora došlo do poremećaja u saobraćaju;

3) ako je izmena ugovora protivna carinskim ili drugim propisima;

4) ako u slučaju izmene uputne stanice vrednost stvari ne bi pokrila troškove prevoza do nove uputne stanice, osim ako se iznos tih troškova odmah plati ili preuzme jemstvo.

Član 55

Ako prevoznik ne postupa po zahtevu za izmenu ugovora, a ne postoje razlozi iz člana 54. ovog zakona, odgovoran je za štetu koja zbog toga nastane.

Naknada štete u slučaju iz stava 1. ovog člana ne može biti veća od iznosa koji bi prevoznik bio dužan da naknadi da je stvar predata na prevoz izgubljena.

8. Izvršenje prevoza

Član 56

Pošiljalac je dužan da upakuje stvar tako da se za vreme prevoza sačuva od potpunog ili delimičnog gubitka ili oštećenja, kao i da spreči nanošenje štete licima, voznim sredstvima ili drugim stvarima.

Pošiljalac odgovara za štetu prouzrokovanu prevoziocu ili drugim licima zbog toga što stvar nije uopšte upakovana ili obeležena, ili što nije dovoljno upakovana ili obeležena.

Ako u tovarnom listu nije navedeno da stvar nije uopšte upakovana ili obeležena, ili da nije dovoljno upakovana ili obeležena, prevozilac je dužan da dokaže postojanje tih nedostataka.

Član 57

Pošiljalac je dužan da utovari stvar u ugovorenom roku (rok utovara).

Ako je rok utovara prekoračen za više od 24 časa, prevozilac može, na trošak i rizik pošiljaoca, istovariti stvar i dati je na privremeni smeštaj, ili je predati na čuvanje špediteru ili javnom skladištu.

Ako pošiljalac prekorači rok utovara, prevozilac ima pravo na posebnu naknadu.

Član 58

Prevozilac je dužan da preveze stvar u ugovorenom roku (rok isporuke).

Ako rok isporuke nije ugovoren, prevozilac je dužan da prevoz izvrši za vreme koje je, s obzirom na dužinu puta i vrstu prevoza, uobičajeno za prevoz određene stvari.

Ako nije drukčije ugovoreno, rok isporuke počinje da teče narednog dana od dana prijema stvari na prevoz, a za lako kvarljivu stvar i za živu životinju predatu pre podne - od 12 časova istog dana.

Rok isporuke ne teče za vreme zadržavanja pošiljke nastalog usled:

- 1) proveravanja sadržine i mase pošiljke ako je tim proveravanjem utvrđena netačnost navoda u tovarnom listu (čl. 43. i 44);
- 2) obavljanja radnji carinskih ili drugih nadležnih organa;
- 3) izmene ugovora o prevozu izvršene na zahtev pošiljaoca;

- 4) posebnih radnji u vezi s pošiljkom (hranjenje i pojenje živih životinja, dodavanje leda i sl.);
- 5) drugih uzroka koji sprečavaju početak ili nastavljanje prevoza ako za to nema krivice prevozioca.

Prevozilac se može pozivati na produženje roka isporuke zbog uzroka navedenih u stavu 4. ovog člana samo ako je uzrok i trajanje zadržavanja pošiljke upisao u tovarni list.

Rok isporuke je održan ako je pre njegovog isteka primalac izvešten o prispeću pošiljke i ako je stvar pripremljena za izdavanje, a za pošiljku o čijem se prispeću ne izveštava - ako je pre isteka roka isporuke stvar pripremljena za izdavanje.

Član 59

Ako ugovorom nije drukčije određeno, prevozilac je dužan da izvesti primaoca o prispeću pošiljke, s tim što ima pravo na naknadu troškova.

Prevozilac je dužan da izvesti primaoca, bez odlaganja, čim pošiljku pripremi za izdavanje.

Pri izveštavanju, prevozilac mora da naznači rok u kome primalac mora preuzeti pošiljku.

Pretpostavlja se da je izveštavanje izvršeno:

- 1) preporučenim pismom - 24 časa posle predaje pisma pošti;
- 2) telegramom - 12 časova posle predaje telegrama;
- 3) telefonom, teleksom ili telefaksom - posle završenog razgovora, odnosno predaje teleksa ili telefaksa;
- 4) neposredno - predajom izveštaja.

Član 60

Ako pri prevozu stvari nastupe smetnje koje se mogu otkloniti prevozom pomoćnim putem, stvar će se prevesti do usputne stanice tim putem bez naplate veće prevoznine.

Ako smetnja u prevozu nije nastala krivicom prevozioca, rok isporuke računa se prema pređenom prevoznom putu.

Ako usled nastalih smetnji ili iz drugih razloga dalji prevoz nije moguć, pošiljalac može raskinuti ugovor o prevozu, ali je dužan da prevoziocu plati prevozninu za izvršeni prevoz, kao i troškove u vezi s prevozom predviđene tarifom, ako smetnje, odnosno drugi razlozi nisu nastali krivicom prevozioca.

Pošiljalac može u tovarnom listu dati uputstvo za slučaj da se pri prevozu pojavi smetnja.

Član 61

Smetnja pri izdavanju pošiljke postoji:

- 1) ako se primalac ne može pronaći;
- 2) ako primalac odbije prijem pošiljke;
- 3) ako tovarni list nije iskupljen u predviđenom roku;
- 4) ako je izdavanje zabranio nadležni organ.

Prevozilac je dužan da bez odlaganja i na najbrži način izvesti pošiljaoca o smetnji pri izdavanju pošiljke i da od njega zatraži uputstvo.

Ako uputstvo pošiljaoca ne prispe u primerenom roku, ili ako se ne može izvršiti, ili ako nije moguće izvesti pošiljaoca, prevozilac ima pravo da stvar preda na privremeni smeštaj, na trošak i rizik pošiljaoca. U tom slučaju prevozilac odgovara kao čuvar.

U slučaju iz stava 3. ovog člana, prevozilac ima pravo da na trošak i rizik pošiljaoca preda stvar špediteru ili javnom skladištu, s tim što odgovara za njihov izbor.

Prevozilac je dužan da bez odlaganja izvesti pošiljaoca o radnjama iz st. 3. i 4. ovog člana.

Član 62

Prevoznik je dužan da u uputnoj stanici koju je označio pošiljalac izda primaocu tovarni list i stvar, pošto primalac potvrdi njihov prijem i uplati iznose naznačene u tovarnom listu.

Isto dejstvo kao i izdavanje stvari primaocu ima predaja stvari drugom prevozniku, javnom skladištu, špediteru i carinskim ili drugim nadležnim organima, kao i davanje stvari na privremeni smeštaj u slučajevima određenim ovim zakonom.

Tovarni list i stvar izdaju se donosiocu izveštaja o prispeću stvari na kome je primalac potvrdio prijem.

Član 63

Ako prevoznik ili imalac prava utvrde ili posumnjaju da postoji potpun ili delimičan gubitak ili oštećenje stvari primljene na prevoz, prevoznik je dužan da odmah sastavi zapisnik i utvrdi stanje a, prema potrebi, i masu stvari, kao i uzrok i visinu štete, ako je to moguće, navodeći i vreme kad se šteta dogodila i pod kojim okolnostima.

Prevoznik izdaje imaocu prava primerak zapisnika iz stava 1. ovog člana.

Ako je to moguće, prevoznik je dužan da potpun ili delimičan gubitak ili oštećenje stvari utvrdi u prisustvu imaoca prava a, po potrebi, i u prisustvu jednog ili više veštaka ili svedoka.

Ako se uvidom izvršenim na zahtev imaoca prava ne utvrdi nikakva šteta, ili se utvrdi samo šteta koju je prevoznik već priznao, imalac prava je dužan da naknadi nastale troškove.

Član 64

Smatra se da je stvar izgubljena ako nije bila izdata primaocu ili nije bila pripremljena za izdavanje u roku od 30 dana od dana isteka roka za isporuku.

Ako se stvar pronađe u roku od jedne godine od dana isplate naknade štete, prevoznik je dužan da o pronađenoj stvari, u pismenoj formi, odmah izvesti imaoca prava.

U roku od 30 dana od dana prijema izveštaja o pronalasku stvari imalac prava može zahtevati da mu se stvar izda u ma kojoj stanici, uz plaćanje prevoznine od prvobitne otpravne stanice do stanice u kojoj se zahteva izdavanje.

Ako preuzme pronađenu stvar, imalac prava je dužan da primljenu naknadu štete vrati po odbitku troškova koji su, eventualno, bili obuhvaćeni tom naknadom štete, ali zadržava pravo na potraživanje naknade štete zbog prekoračenja roka isporuke.

Ako imalac prava nije postavio zahtev prema stavu 3. ovog člana, prevozilac može slobodno da raspolaže sa stvari.

9. Odnošenje i prodaja stvari

Član 65

Primalac je dužan da stvar odnese u ugovorenom roku (rok za odnošenje) i u redovnom radnom vremenu određenom za uputnu stanicu.

Ako je rok za odnošenje prekoračen za više od 24 časa, prevozilac može, na trošak i rizik primaoca, istovariti stvar i dati je na privremeni smeštaj, ili je predati špediteru, javnom skladištu ili drugom prevoziocu radi dostave primaocu, s tim što odgovara za njihov izbor.

U slučaju prekoračenja roka za odnošenje, prevozilac ima pravo na posebnu naknadu određenu tarifom.

Član 66

Prevozilac je dužan da postupajući kao dobar privrednik:

1) odmah proda stvar koja se ne može izdati, a prema oceni uputne stanice podleže kvaru, žive životinje ili stvar koja se prema mesnim prilikama ne može dati na privremeni smeštaj, niti predati špediteru ili javnom skladištu;

2) u roku od 30 dana od dana isteka roka za odnošenje proda stvar koja se ne može izdati i koju pošiljalac ne uzima natrag;

3) pre isteka roka iz tačke 2. ovog stava proda stvar čija bi se vrednost usled dužeg ležanja nesrazmerno smanjila ili troškovi ležanja ne bi bili u srazmeri s vrednošću.

Prevozilac je dužan da o nameravanoj prodaji, bez odlaganja, izvesti pošiljaoca ako je to prema okolnostima moguće.

Prevozilac sastavlja zapisnik o prodaji i jedan primerak dostavlja pošiljaocu.

Prevozilac je dužan da iznos dobijen prodajom, po odbitku troškova koji još nisu plaćeni, kao i izdataka koji su nastali u vezi s prodajom, stavi na raspolaganje pošiljaocu.

Ako iznos dobijen prodajom nije dovoljan za pokriće troškova i izdataka, pošiljalac je dužan da doplati razliku.

Ako je primalac iskupio tovarni list, a nije preuzeo stvar u roku, prevozilac će ga još jednom pozvati da stvar preuzme i saopštiće mu da stvar leži na njegov trošak i rizik.

Ako primalac ni posle ponovljenog poziva ne preuzme stvar, prevozilac može da smesti, odnosno da proda stvar, saglasno odredbama st. 1. do 5. ovog člana.

10. Odgovornost prevozioca

Član 67

Prevozilac koji je primio stvar na prevoz sa tovarnim listom odgovara za izvršenje prevoza do izdavanja stvari primaocu.

Prevozilac odgovara za štetu nastalu u toku prevoza zbog potpunog ili delimičnog gubitka ili oštećenja stvari, kao i za štetu nastalu zbog prekoračenja roka isporuke.

Prevozilac odgovara za štetu koju prouzrokuju lica koja su po njegovom nalogu radila na izvršenju prevoza.

Član 68

Prevoznik odgovara za štetu nastalu zbog potpunog ili delimičnog gubitka ili oštećenja stvari, kao i za štetu nastalu zbog prekoračenja roka isporuke, osim ako dokaže da je šteta nastala zbog radnji ili propusta korisnika prevoza, svojstava stvari ili drugih uzroka koji se nisu mogli predvideti, izbeći ili otkloniti.

Član 69

Za štetu odgovaraju solidarno prevoznici koji su učestvovali u prevozu.

Član 70

Prevoznik se oslobađa odgovornosti ako je potpun ili delimičan gubitak ili oštećenje stvari nastalo zbog:

- 1) prevoza koji se vrši u otvorenim kolima na osnovu važećih propisa ili ugovora zaključenog s pošiljaocem i navedenog u tovarnom listu;
- 2) nepakovanja ili nedovoljnog pakovanja stvari koja je usled tih nedostataka po svojoj prirodi izložena gubitku ili oštećenju;
- 3) utovara stvari, nepravilnog tovarenja i istovara, kad utovar, ili istovar vrši pošiljalac, odnosno primalac na osnovu važećih propisa ili ugovora zaključenog s pošiljaocem ili primaocem, navedenih u tovarnom listu;
- 4) svojstva stvari zbog koga je stvar naročito podložna potpunom ili delimičnom gubitku ili oštećenju (lomljenje, rđanje, truljenje, dejstva mraza i toplote, curenje, sušenje, rasipanje i sl.);
- 5) predaje na prevoz sa neispravnim, netačnim ili nepotpunim označenjem stvari koja je isključena od prevoza ili se prima na prevoz pod posebnim uslovima, ili ako pošiljalac ne preduzme mere predostrožnosti koje su propisane za stvar koja se prima na prevoz pod posebnim uslovima;
- 6) posebne opasnosti kojoj su izložene žive životinje prilikom prevoza;

7) prevoza živih životinja ili određene stvari koji se, na osnovu tarife ili ugovora sa pošiljaocem navedenim u tovarnom listu, mora izvršiti uz pratnju, ako potpun ili delimičan gubitak ili oštećenje nastane zbog propuštanja pratioca da otkloni opasnost u vezi sa prevozom.

Član 71

Ako je potpun ili delimičan gubitak ili oštećenje moglo nastati u vezi s jednom ili više posebnih okolnosti navedenih u članu 70. ovog zakona pretpostavlja se da je šteta nastala zbog tih okolnosti dok se suprotno ne dokaže.

Ako je do očiglednog manjka ili gubitka celih komada došlo usled prevoza koji se vrši u otvorenim kolima prevoznik se ne može pozivati na pretpostavke iz stava 1. ovog člana.

Član 72

Ako je u pitanju stvar koja, zbog svoje prirode, redovno gubi u masi pri prevozu, prevoznik odgovara samo za deo gubitka koji, bez obzira na dužinu pređenog puta, prelazi sledeće granice:

1) 2% od mase za:

- tečnost;
- stvari koje su vlažne predate na prevoz;
- svinjske čekinje;
- drvo za bojenje, strugano ili mleveno;
- drvo slatko (gospino bilje);
- duvan u listu, svež;
- duvan, sečen;
- hmelj;

- konjsku dlaku;
- korenje;
- kore;
- kosti, cele i mlevene;
- kože, prerađene;
- kože, sirove;
- krzna;
- lepak, svež;
- masti;
- otpatke od kože;
- pečurke, sveže;
- povrće, sveže;
- ribe, sušene;
- rogove i papke;
- sapun i čvrsta ulja;
- so;
- treset;
- ugalj i koks;
- voće, sveže ili sušeno;

- vunu;

- životinjske žile;

2) 1% od mase - za ostale suve stvari.

Prevozilac se ne može pozivati na ograničenje odgovornosti iz stava 1. ovog člana ako imalac prava dokaže da gubitak nije nastao usled uzroka koji povlače prirodan gubitak u masi stvari.

Član 73

Ako je prevozilac obavezan da imaocu prava nadoknadi štetu za potpun ili delimičan gubitak ili oštećenje, vrednost stvari se računa po tržišnoj ceni, a ako je cena stvari ugovorena - po toj ceni.

Cena se određuje po mestu i vremenu prijema stvari na prevoz.

Iznos naknade štete koju prevozilac plaća za potpun ili delimičan gubitak ili oštećenje stvari ne može po kilogramu bruto mase izgubljene ili oštećene stvari koja nedostaje da bude veći od 38 nemačkih maraka u dinarskoj protivvrednosti po važećem kursu na dan isplate.

U slučaju oštećenja stvari, prevozilac je dužan da imaocu prava plati samo iznos za koji je umanjena vrednost stvari.

Ako je usled oštećenja cela pošiljka, odnosno samo jedan deo pošiljke izgubio vrednost, naknada štete ne može premašiti iznos koji bi se platio u slučaju gubitka cele pošiljke, odnosno onog dela koji je izgubio vrednost.

Pored naknade štete za stvar, prevozilac je dužan da naknadi prevozninu, carinske dažbine i druge troškove u vezi s prevozom izgubljene stvari.

Član 74

Ako imalac prava dokaže da je zbog prekoračenja roka isporuke pretrpeo štetu, uključujući i oštećenje, prevoznik je dužan da plati dokazanu štetu, ali najviše do iznosa četverostruke prevoznine.

U slučaju potpunog gubitka stvari ne može se zahtevati naknada štete zbog prekoračenja roka isporuke.

U slučaju delimičnog gubitka stvari, naknada štete predviđena u stavu 1. ovog člana ne može biti veća od iznosa trostruke prevoznine za deo pošiljke koji nije izgubljen.

U slučaju potpunog gubitka stvari ili u slučaju gubitka pojedinih komada, pri izračunavanju iznosa naknade štete ne vrši se nikakav odbitak na ime gubitka u masi pri prevozu.

Ukupan iznos naknade štete predviđen u stavu 1. ovog člana, zajedno s iznosom naknade štete iz člana 73. ovog zakona, ne može da bude veći od iznosa naknade štete koji bi trebalo platiti u slučaju potpunog gubitka stvari.

Član 75

Zahtev za naknadu štete u slučaju potpunog ili delimičnog gubitka ili oštećenja stvari podnosi se prevoziocu najdocnije u roku od 60 dana od dana saznanja za štetu.

Zahtev za naknadu štete u slučaju prekoračenja roka isporuke podnosi se prevoziocu najdocnije u roku od 30 dana od dana izdavanja stvari.

Član 76

Ako je pošiljalac pri predaji stvari na prevoz naznačio u tovarnom listu iznos za posebno obezbeđenje urednog izdavanja, pored naknade štete predviđene u čl. 72, 73. i 74. ovog zakona može zahtevati i naknadu za drugu dokazanu štetu do visine naznačenog iznosa obezbeđenja.

V MEŠOVITI (KOMBINOVANI) PREVOZ

Član 77

Ako, na osnovu ugovora, u prevozu učestvuje više prevozioca iz raznih grana saobraćaja (mešoviti prevoz), prevozilac koji je zaključio ugovor odgovara za štetu po propisima o naknadi štete koji važe za prevozioca na čijem je delu puta šteta nastala.

Ako se prevozilac koji je zaključio ugovor o prevozu u izvršenju prevoza koristi prevoziocima iz drugih grana saobraćaja bez znanja pošiljaoca, odgovara za štetu po odredbama ovog zakona, bez obzira na čijem je delu puta nastala, ako je to povoljnije za korisnika prevoza.

VI OSTVARIVANJE POTRAŽIVANJA

Član 78

Potraživanje iz ugovora o prevozu imalac prava može ostvariti podnošenjem zahteva prevoziocu u pismenoj formi ili podnošenjem tužbe sudu ako prevozilac ne isplati traženu naknadu štete u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva.

Prevozilac koji ne isplati naknadu štete u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva duguje imaoocu prava i zateznu kamatu od isteka tog roka.

Na potraživanje prevozioca kamata teče od dana dostave zahteva korisniku prevoza.

Član 79

Pravo na podnošenje zahteva, odnosno tužbe za potraživanje na osnovu ovog zakona ima:

- 1) putnik - ako je u pitanju prevoz putnika i prtljaga;
- 2) pošiljalac - dok ima pravo da raspolaže stvarima i ako je u pitanju potraživanje iz osnova pouzeća;
- 3) primalac - od momenta prijema tovarnog lista.

Zahtev, odnosno tužbu može podneti i dugo lice ako je na njega prešlo potraživanje lica iz stava

1. ovog člana prema prevoziocu.

Član 80

Pravo prema poveriocu, koje proističe iz ugovora o prevozu stvari i prtljaga, prestaje kad imalac prava primi pošiljku.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, pravo potraživanja ne prestaje:

- 1) ako imalac prava dokaže da je šteta prouzrokovana namerno ili nepažnjom prevozioca;
- 2) u slučaju delimičnog gubitka ili oštećenja;
  - a) ako je delimični gubitak ili oštećenje utvrđeno prema odredbama člana 63. ovog zakona pre nego što je imalac prava primio pošiljku;
  - b) ako je krivicom prevozioca propušteno da se izvrši utvrđivanje navoda prema odredbama člana 63. ovog zakona;
- 3) ako imalac prava prilikom prijema pošiljke nije mogao opaziti oštećenje ili delimičan gubitak, pod uslovom da je zahtev za utvrđivanje oštećenja, odnosno delimičnog gubitka, prema odredbama člana 63. ovog zakona, podneo čim je otkrio štetu, ali najdocnije u roku od tri dana za prtljag, odnosno sedam dana za stvari, od dana prijema i ako dokaže da se šteta dogodila u vreme između prijema na prevoz i izdavanja pošiljke;
- 4) ako se potraživanje odnosi na vraćanje plaćenih iznosa ili pouzeća.

VII ZASTARELOST POTRAŽIVANJA

Član 81

Potraživanja iz ugovora o prevozu zastarevaju, i to:

- 1) potraživanje zbog više, odnosno manje naplaćene prevoznine, naknade za sporedne usluge, dodatka na prevozninu ili drugih troškova - za jednu godinu;
- 2) potraživanje zbog smrti, telesne povrede i oštećenja zdravlja putnika - za tri godine;

3) ostala potraživanja - za jednu godinu, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 82

Zastarelost počinje da teče:

- 1) kod potraživanja zbog prevoza putnika - od dana isteka roka važenja vozne karte;
- 2) kod potraživanja zbog smrti, tlesne povrede i oštećenja zdravlja putnika - od dana udesa, odnosno od dana nastanka štete;
- 3) kod potraživanja zbog delimičnog gubitka ili oštećenja stvari, kao i zbog prekoračenja roka isporuke - od dana izdavanja stvari, odnosno prtljaga;
- 4) kod potraživanja zbog potpunog gubitka stvari - po isteku 30 dana od dana kad je istekao rok isporuke;
- 5) kod potraživanja zbog potpunog gubitka prtljaga - po isteku 14 dana od dana kad je istekao rok isporuke;
- 6) kod potraživanja zbog više ili manje plaćenih iznosa - od dana plaćanja, a ako nije bilo plaćanja - od dana izdavanja pošiljke;
- 7) kod potraživanja zbog više ili manje plaćenih iznosa, ako je pošiljalac položio iznos na ime prevoznih troškova koji se ne mogu tačno utvrditi pri predaji stvari na prevoz već se naknadno obračunavaju - od dana izvršenog obračuna;
- 8) kod potraživanja iznosa koji je primalac platio umesto pošiljaoca, ili koji je platio pošiljalac umesto primaoca i koji prevozilac mora da vrati imaocu prava - od dana podnošenja reklamacije;
- 9) kod potraživanja koje se odnosi na pouzeće - po isteku 14 dana od dana kad je istekao rok isporuke;

10) kod potraživanja viška koji, u slučaju da prevozioc proda stvar, preostane posle izmirenja potraživanja - od dana kad je prodaja izvršena;

11) kod potraživanja nastalih zbog toga što je prevozioc izvršio isplatu za korisnika prevoza carinskom organu - od dana izvršene isplate;

12) u svim drugim slučajevima - od dana nastanka potraživanja.

Član 83

Zastarevanje se prekida danom podnošenja zahteva prevoziocu u pismenoj formi.

Zastarevanje počinje da teče iznova od dana kad je imaocu prava dostavljen, u pismenoj formi, odgovor na njegov zahtev i kad su mu vraćene isprave priložene uz taj zahtev.

Zastarelost ne može da nastupi pre protoka roka od 30 dana od dana prijema odgovora na zahtev imaoca prava.

VIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 84

Odredbe ovog zakona neće se primenjivati na odnose iz ugovora o prevozu putnika i stvari u železničkom saobraćaju zaključene do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 85

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o ugovorima o prevozu u železničkom saobraćaju ("Službeni list SFRJ", br. 2/74 i 17/90).

Član 86

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SRJ".

Napomena:

Na osnovu člana 64. stav 2. Ustavne povelje državne zajednice Srbija i Crna Gora ("Sl. list SCG", br. 1/2003), od dana stupanja na snagu Ustavne povelje, ovaj propis primenjuje se kao republički.